

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

I.1. Aspecte generale privind teritoriul și populația

TERITORIUL GAL VLĂSIA ILFOV NORD EST include 6 Unități Administrativ Teritoriale din zona de nord-est a județului Ilfov: DASCĂLU, GRUIU, MOARA VLĂSIEI, PETRĂCHIOAIA, STEFĂNEȘTII DE JOS și TUNARI.

Numărul de locuitori din cele 6 comune este de **31.482**. Suprafața aferentă este de **283,85 km²** și densitatea medie pe cele 6 UAT-uri este de **110,91 locuitori/ km²**.

Teritoriul aferent se regăsește în spațiul eligibil LEADER:

- cuprinde 6 comune, **100% teritoriu rural**, omogen din punct de vedere economic și geografic;
- populația (31.482 locuitori) se încadrează între 10.000 și 100.000 locuitori.

În teritoriul acoperit de parteneriat, UAT Petrăchioaia, SIRUTA 104582, are valoarea IDUL de **50,85** care este mai mic de 55 și se încadrează în cerințele **CS 1.2-Teritoriul acoperit de parteneriat cuprinde zone sărace**, situația în care un singur UAT din teritoriul acoperit are IDUL mai mic sau egal conform Listei UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzătoare.

Teritoriul nu se suprapune prin UAT-urile componente cu teritoriul unui alt potențial sau fost GAL, datele privind suprafața, populația și densitatea fiind prezentate în Anexa 2 - Fișa de prezentare a teritoriului, pag. 88-107 din prezentul dosar.

Teritoriul acoperit de parteneriat cuprinde zone Natura 2000 și corespunde cerințelor **CS 1.3. privind teritoriile care cuprind zone Natura 200 și/sau zone cu valoare naturală ridicată**. UAT-urile Moara Vlășiei și Gruiu sunt părți ale Ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0044, sit Natura 2000 cf. Adresei APM Ilfov nr. 1656 /31.03.2016, pag. 90-104 din dosar.

Cele 6 UAT-uri care intră în componența parteneriatului prezintă coerența teritorială, omogenitate economică și socială și fac parte din Regiunea de Dezvoltare 8.

I.2. Caracteristici geografice și climatice

Teritoriul delimitat se învecinează la est cu județul Calarasi și UAT-urile Nuci și Gradistea, la nord cu județul Ialomița, la vest cu UAT-urile Otopeni, Balotesti, Snagov și Ciolpani și la sud cu UAT-urile București, Voluntari, Afumati și Ganeasa. Zona este străbătută de DN2 prin care se face legătura cu capitala, iar între cele 6 UAT-uri legăturile se fac prin DJ100, DJ101C, DJ101, DJ200, DJ402. În vecinătatea viitorului GAL se afla Aeroportul Otopeni și DN 1 la vest și Soseaua de centură a capitalei la sud.

Teritoriul viitoarei asociații GAL este parte a Câmpiei Vlășiei, orientată pe direcția NV-SE, cu o altitudine cuprinsă între 50 și 120 m. Fragmentarea este slabă și structura geologică și petrografică sunt specifice unității geografice Câmpia Romană.

Clima zonei este temperat-continentală, cu temperatura medie anuală de 10,5°C; temperatura medie iarnă este de - 3,1°C, iar vara este de + 21,9°C. Precipitațiile în zona au o valoare medie de 600 mm/an. Cea mai mare frecvență o au vânturile din latura de NE, urmate de cele din latura de SV și de V.

Rețeaua hidrografică este formată de râurile Snagov, Vlășia, Cociovalistea, Mostistea și Pasarea. În teritoriu există resurse naturale neexploatate: titei și gaze naturale.

Suprafața de luciu de apă este de 861 ha (Date INS). Suprafața de păduri și vegetație forestieră din teritoriului GAL este de peste 5.000 ha, din care circa 90% în zona de nord.

Solurile din teritoriul GAL sunt de calitate agronomică bună și foarte bună, în cea mai mare parte din categoria cernoziom levigat și brun roscat de pădure.

Din suprafața agricolă totală a teritoriului, 18.951 ha, marea majoritate este reprezentată de terenuri arabile, 18.548 ha (97,87%), restul fiind pasuni, vii și pepiniere viticole. La acestea se adaugă suprafețe cu pomi și pepiniere pomicele, cu o pondere nesemnificativă (6 ha, 0,03%).

Concluzii:

Teritoriul GAL este reprezentat de o zonă cu potențial agricol ridicat, cu o pondere semnificativă a terenurilor arabile, cu soluri de calitate.

Se constată o pondere semnificativă a pădurilor și a bazinului hidrografic, ceea ce relevă un potențial natural/ecologic valorificabil științific, turistic și educațional.

I.3. Informații privind populația; caracteristici demografice

Populația GAL VLĂSIA ILFOV NORD EST este de **31.482** de locuitori în creștere cu 5.177 de persoane, reprezentând circa 20% față de populația de la recensământul din anul 2002, 26.305 locuitori (Date INS). Populația feminină era cu 1,93% mai mare decât cea masculină în 2002, respectiv cu 1,94% în 2011.

Evoluția natalității și mortalității în teritoriu între anii 2002 și 2011 arată o variație favorabilă. Numărul de nașteri crește de la 0,86% în 2002 la 1,04%, în 2011. Numărul de decese scade de la 1,57% în 2002 la 1,18% în 2011. Creșterea populației din această perioadă s-a realizat nu prin spor natural ci prin migrarea a peste 5.000 de persoane din alte părți ale țării într-una din comunele de pe teritoriul GAL.

Analiza datelor demografice pe vârste evidențiază o pondere mare a persoanelor apte de muncă din categoriile de vârste 18-40 ani, 34,75%, respectiv 41-65 de ani, 29,38%. Din totalul populației, la categoriile de persoane majore cu vârsta de peste 18 ani, **persoane apte de muncă sunt 64,14%**, față de **15,21% persoane cu vârste peste 65 de ani**.

Teritoriul se caracterizează printr-un procent relativ scăzut al somajului. La nivelul teritoriului GAL, conform datelor de la INS, procentul de șomaj este sub 1%.

Procentul de salariați la nivelul teritoriului GAL este de 19,14% din totalul populației. Comparând procentul de salariați cu procentul de persoane apte de munca, 64,14%, rezultă o diferență de 45%, persoane potențial disponibile pe piața muncii în teritoriul GAL: persoane fără loc de muncă, persoane care își câștigă existența prin activități agricole de subzistență, persoane înregistrate cu loc de muncă în afara teritoriului GAL.

În teritoriul GAL sunt prezente mai multe minorități dintre care sigura semnificativă ca pondere este cea romă 5,44%. Aceasta este prezentă semnificativ în: Petrăchioaia, 302 persoane, 8,63%; Ștefăneștii de Jos, 897 persoane, 15,53%; Tunari, 449 persoane, 8,41%.

Concluzii:

Evoluția demografică arată tendințe favorabile, cu o pondere semnificativă a categoriilor de vârste de la 18 la 65 ani.

Mai mult de 1/3 din populația teritoriului GAL (10.941 persoane; 34,75%) sunt persoane tinere apte de munca, cu vârsta până la 40 ani.

Un procent semnificativ din totalul populației active nu este înregistrat într-un loc de muncă în teritoriul GAL.

La nivelul teritoriului se constată prezența semnificativă a minorității rome.

I.4. Economia locală.

În teritoriul GAL există 2.519 agenți economici înregistrați, dintre care ponderea mai mare o reprezintă comunele cele mai apropiate de București, Ștefăneștii de Jos și Tunari (1.365). Majoritatea activităților sunt din domeniul agriculturii, comerțului și serviciilor.

În teritoriul GAL, s-au realizat investiții în domeniul comercial de mare capacitate, spații de depozitare, depozite logistice, cu efect favorabil prin existența unui număr mare de locuri de munca, precum și prin aportul la bugetele locale prin impozite și taxe.

În domeniul comerțului local, al micilor afaceri și servicii, în fiecare localitate din teritoriu sunt magazine private, mici unități de alimentație publică, ateliere meșteșugărești, unități de servicii de bază pentru populația locală. Acestea sunt prezente la un nivel sub potențialul uman existent, precum și sub cererea pe piață locală de servicii.

Una din activitatile cu pondere mare este productia de cereale si plante tehnice. Terenurile arabile sunt lucrate in cea mai mare parte prin arendare, de fermieri privati, dotati cu utilaje si echipamente performante. Activitatea fermelor se desfasoara la nivel tehnologic modern, acesta fiind un domeniu bine dezvoltat in ultimii 10 ani.

O mare parte din producătorii medii și mari de cereale și plante tehnice sunt membrii ai cooperativei AGRI-SUD COOPERATIVA AGRICOLĂ, entitate membră a parteneriatului, asigurand managementul pentru aprovizionarea cu input-uri si valorificarea productiei.

Marea majoritate a producătorilor de legume sunt slab echipați cu mijloace tehnice. Aceștia aplică tehnologii de cultură corespunzătoare, dar sunt limitați de problemele de finanțare a culturilor și de lipsa echipamentelor performante. Aceste activități se desfășoară la limita dintre agricultura performantă și cea de subzistență.

Domeniul pomiculturii este slab reprezentat, în ciuda potențialului natural existent. Ponderea activităților de pomicultură este nesemnificativă la nivelul teritoriului GAL.

Sectorul zootehnic este slab reprezentat in teritoriu. Pentru asigurarea necesarului de produse de origine animală, cele mai multe familii cresc în regim de ferme de subzistență porcine, bovine și păsări, pentru consum familial și nu pentru comercializare.

Micii producători nu sunt organizați într-o formă asociativă astfel încât profitul obținut este redus datorită eficienței reduse în activitățile de aprovizionare și desfacere.

Se impune promovarea activităților din domeniile agricole slab dezvoltate și cu potențial de creștere, în special legumicultura, având în vedere potențialul natural și cererea mare pe piața capitalei pentru produse de calitate realizate în ferme mici și medii.

Este necesară sprijinirea activităților neagricole pentru diversificarea economiei locale, cu efecte favorabile privind stabilitatea economică pe termen mediu și lung.

Concluzii:

Domeniul agriculturii pentru culturi de câmp este dezvoltat corespunzător și reprezintă o pondere semnificativă în economia locală.

Legumicultura, pomicultura și zootehnia, sunt prezente în teritoriu sub nivelul potențialului natural și uman existent.

Activitățile neagricole de servicii de baza pentru populație și mici activități productive sunt prezente la un nivel inferior față de cererea pe piața locală aferentă.

În teritoriu există o cooperativă a fermierilor medii și mari, în timp ce micii producători nu au organizat până în prezent nicio formă asociativă.

1.5. Infrastructura fizică de bază

Infrastructura fizică de bază la nivelul teritoriului GAL, reprezentată de existența de străzi modernizate și canalizare în majoritatea teritoriului. Alimentarea cu apă este asigurată integral. Zonele în care canalizarea nu s-a realizat complet sunt cuprinse în Master-planul județului Ilfov și urmează să se realizeze în următorii 4-5 ani.

La nivelul teritoriului GAL există o rețea de drumuri județene care dau posibilitatea deplasării facile între UAT-urile componente.

Chiar dacă infrastructura fizică este asigurată relativ complet din punct de vedere calitativ, sunt multe probleme sub aspectul calității execuției și întreținerii, mai ales a infrastructurii de transport local (străzi, drumuri comunale, drumuri județene).

În teritoriu lipsesc elemente de infrastructură de tip urban cu efect estetic favorabil (mobilier stradal, vegetație ornamentală, etc.) chiar dacă acestea presupun valori de investiții relativ mici.

Concluzii:

Situatia infrastructurii fizice in teritoriu este buna, sub aspect cantitativ;

Situatia starii tehnice si a intretinerii elementelor de infrastructura, precumm si situatia infrastructurii din punct de vedere estetic este nesatisfacatoare.

1.6. Servicii educaționale, infrastructuri medicale și sociale

Învățământul gimnazial este organizat și dotat corespunzător. În teritoriu nu există învățământ liceal. Capitala oferă oportunități acces la învățământul profesional, mediu și superior (școli profesionale, licee și universități). Un număr mare de profesori cu pregătire foarte bună lucrează în școlile din UAT-urile membre ale GAL-ului.

Ponderea generației tinere este considerabilă în teritoriu, 17,37%. Generația actuală de elevi și adolescenți din teritoriu este caracterizată de un nivel de cultură satisfăcător, dar inferior nivelului de inteligență.

Atât în sistemul de învățământ gimnazial și mediu cât și în formele de învățământ alternativ profesional de scurtă durată lipsește pregătirea tinerilor în domeniul antreprenorial, adaptate la specificul activităților agricole.

Căminele culturale din teritoriu sunt dotate și valorificate la nivel nesatisfăcător pentru scopul lor de promovare a activităților culturale și recreative.

În teritoriul GAL nu există investiții de infrastructură socială de tip "hard".

Cele 6 UAT-uri care fac parte din GAL-ul VLĂSIA ILFOV NORD EST au 10 dispensare medicale, dar nu au un spital pe teritoriul comun. Locuitorii din teritoriu beneficiază de serviciile spitalicești din capitală, distanța maximă până la București fiind de 35 de km.

Dispensarele medicale sunt dotate cu aparatură modernă, iar apropierea față de capitală a determinat ca un număr mare de medici cu domiciliul în București să-și desfășoare activitatea sau să se stabilească în comunele limitrofe.

Concluzii:

În toate formele de pregătire lipsesc cursuri de antreprenariat agricol.

Sunt necesare programe educative de ridicare a nivelului cultural.

Situația serviciilor medicale în teritoriu este bună.

Situația infrastructurii sociale este nesatisfăcătoare.

1.7. Patrimoniul de mediu, patrimoniul arhitectural și cultural

În teritoriul GAL sunt prezente habitate de pădure, pajiști, terenuri agricole, lacuri, râuri. Suprafața de pădure însumează cca. 5.345 ha, cea mai mare parte fiind în zona de nord. Suprafața de luciu de apă este de 861 ha. Aceste date (INS) arată potențialul natural al teritoriului, reflectând o valoare conservativă ridicată a biodiversității zonei.

Fauna specifică terenurilor agricole este formată din exemplare de popândăi, hârciog, iepuri, șobolani, prepelițe, ciocârlii de câmp, șopârle, șerpi, insecte. Fauna specifică habitatului de pădure este formată din exemplare de porci mistreți, căprioare, vulpi, dihorni, fazani, potârniche, mierle, cuci, bufnițe, cucuvele, șerpi, șopârle, insecte, iar cea specifică habitatelor acvatice (lacuri și râuri): crap, șalău, caras, somn, broaște, șerpi de apă, egrete, stârci, etc.

Habitatele de luncă de tip zăvoaie cu salcie, plop și arin ca și cele de câmpie reprezentate prin păduri de stejar, ulm, jugastru și tei sunt populate cu specii de păsări și mamifere care formează un fond valoros de vânătoare în teritoriu.

Relieful și habitatele existente în teritoriu determină prezența unor exemplare ale unor specii de faună importante din punct de vedere științific ca și pentru menținerea valorii conservative a biodiversității zonei. Teritoriul GAL cuprinde zone Natura 2000, părți ale **Ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0044**, sit Natura 2000.

Analiza patrimoniului arhitectural și cultural din teritoriu evidențiază vechimea și numărul mare de obiective religioase și arhitecturale. În cele 6 UAT-uri sunt 23 de lăcașuri de cult care reprezintă puncte de atracție în teritoriu și au contribuit de-a lungul timpului la dezvoltarea spirituală a membrilor comunităților locale.

În teritoriul GAL se află lăcașuri de cult recunoscute, cu valoarea istorică excepțională, precum Mânăstirea Căldărușani (1637-1638), biserici din secolele XVII-XVIII, o pinacoteca din secolul XIX, Palatul Familiei Alexandru Ghica (1830) donat Academiei Române.

Pe malul nordic al Râului Cociovaliștea, au fost identificate așezări din epoca bronzului și urme ale unei așezări dacice, iar pe malul sudic al râului au fost descoperite așezări din epoca bronzului ca și din perioada geto-dacică.

Obiceiurile locale au amprenta principalelor sărbători religioase ale cultului creștin-ortodox : Crăciun, Bobotează, Sărbători Pascale, Sărbătorile Sfinților Creștini.

Concluzii:

Potențialul natural cu valoare ridicată a biodiversității și potențialul arhitectural istoric din zona de nord a teritoriului reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea de activități educaționale și turistice.

În teritoriul GAL se păstrează încă tradiții și obiceiuri, în special conexe cu sărbătorile religioase ortodoxe.

1.8. Concluzii generale

Teritoriul GAL se regăsește în spațiul eligibil LEADER și cuprinde un UAT care se încadrează în categoria de zonă săracă, cu IDUL = 50,85 < 55.

Ponderea terenurilor arabile din totalul terenurilor agricole este foarte mare. Structura demografică este favorabilă dezvoltării economice locale, ponderea populației active fiind semnificativă, 64,14% populație cu vârsta între 18 și 65 ani. Ponderea populației tinere, cu vârste între 18 și 40 de ani este de 34,75%. Un procent semnificativ din populație, 45%, sunt persoane apte de muncă fără a avea un loc de muncă pe teritoriul GAL.

În 3 UAT-uri din teritoriul GAL, sunt comunități semnificative de etnie romă.

Ponderea foarte mare și calitatea agronomică a terenurilor arabile a determinat dezvoltarea culturilor de cereale pe suprafețe mari, în ferme moderne și bine dotate. Majoritatea fermelor medii și mari din domeniul culturilor de câmp sunt organizate într-o formă asociativă (cooperativă).

Domeniile agricole cu potențial insuficient valorificat sunt legumicultura, pomicultura, și zootehnia.

Pentru creșterea calității marketingului produselor legumicole, este necesară promovarea colaborării între producători prin forme asociative (cooperative, grupuri de producători, etc.).

Suprafețele mari de păduri și de luciu de apă ca și patrimoniul arhitectural și monahal pot fi incluse în circuite turistice prin accesarea fondurilor PNDR-LEADER la nivelul GAL, precum și accesarea altor categorii de fonduri.

În activitatea viitorului GAL sunt reprezentate următoarele categorii de actori locali: entități în domeniul producției agricole (producție vegetală, zootehnie, legumicultură, forme asociative); agenți economici care prestează activități neagricole (comerț, depozite logistice, servicii la nivel local); entități publice locale; organizații non - profit.

Pentru evaluarea implementării SDL, se pot identifica următorii indicatori de context relevanți (Anexa IV, Reg. (UE) 808/2014): C10-Structura economiei, C14-Productivitatea muncii în agricultură, C17-Exploatații agricole, C22-Forța de muncă agricolă, C23-Structura de vârstă a administratorilor de ferme, C24-Pregătirea agricolă a administratorilor de ferme, C26-Venitul întreprinderii agricole, C28-Formarea brută de capital fix în agricultură, C34-Zone Natura 2000.